

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 12 ianuarie 2022 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, declarat de avocatul Iurie Chifiac, în numele inculpatului

Corneiciuc Vadim XXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 16.08.2021 – 12.01.2022,
instanța de apel 11.02.2022 – 18.05.2022,
instanța de recurs: 05.09.2022 – 05.12.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 12 ianuarie 2022, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Corneiciuc Vadim a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25.000 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Fedotova Elisaveta prejudiciul moral în mărime de 40.000 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4000 lei, și în folosul statului cheltuielile de judecată în mărime de 320 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Corneiciuc Vadim, la 02.07.2021, aproximativ orele 03:00, conducând mijlocul de transport „Renault Kadjar”, n/î XXXX, pe traseul R-2 XXXX, km 49+700, avându-i în calitate de pasageri pe

Hrapciuc Sergiu și Fedotova Elisaveta, nu a manifestat prudență sporită la trafic ce i-ar permite să prevadă situațiile periculoase care pot apărea în traficul rutier, nu a ținut cont de situația și condițiile rutiere și a încălcat regulile de securitate a circulației din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărâre Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, și anume: pct. 2 potrivit căreia „în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers; pct. 10 subpunctul 1) litera b), potrivit căreia „Persoana care conduce un vehicul trebuie: să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”; pct. 39 alin. (1) „înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”; art. 45 alin. (1) potrivit căruia „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) situația rutieră”; art. 46 potrivit căruia ” Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească”, având viteză excesivă și neisprăvindu-se cu conducerea automobilului, a pierdut controlul volanului și a derapat de pe traseu, s-a tamponat într-un copac după care s-a inversat și în rezultatul tamponării lui Fedotova Elisaveta, conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXX din 30.07.2021, i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de: traumatism toracic închis manifestat prin fractura coastei VI hemitoracele stâng pe linia scapulară cu deplasare, plăgi contuze la nivelul capului și gambei stângi, excoriații multiple a capului, corpului, membrelor superioare și inferioare, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur cât și la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică, ca vătămare medie.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele incriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, și i-a încadrat acțiunile în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61 și 75 Cod penal.

3. Avocatul Iurie Chifiac a declarat apel, solicitând casarea integrală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în privința inculpatului, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24 decembrie 2021.

Apelantul a invocat că inculpatul a comis infracțiunea până la adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24 decembrie 2021 și Codul penal prevede în calitate de pedeapsă principală maximă nu mai aspră decât de 7 ani închisoare.

În circumstanțele descrise, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din care considerente procesul penal urmează a fi încetat.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează: „Pe Corneiciuc Vadim Sergiu, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, **a-l elibera de pedeapsa stabilită în legătură cu aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.**

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că **potrivit art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal.**

În conformitate cu **art. 391 al. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.**

Conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Potrivit art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

În acest context, prin sentința din 15.11.2021, Corneiciuc V. a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, comisă până la adoptarea Legii RM nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, care face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, pentru care legea penală prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

Prin urmare, la caz sunt întrunite condițiile stabilite de art. 2 a Legii nr. 243 privind Amnistia în legătură cu Aniversarea a XXX-a de la Proclamarea Independenței Republicii Moldova.

Pentru motivele expuse supra, deși vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, este adevărată, **se va înceta procesul penal, cu liberarea inculpatului de pedeapsa penală.**

Subsecvent, **se va admite, din alte motive, apelul** declarat, casa parțial sentința și emite o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță. Pe Corneiciuc V., recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, **a-l elibera de pedeapsa stabilită în legătură cu aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.**

5. Avocatul Iurie Chifiac, declară recurs ordinar, solicitând casarea integrală a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în privința inculpatului, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24 decembrie 2021.

Recurentul indică că inculpatul întrunește criteriile stabilite la art. 1 și nu cade sub incidența art. 6 al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din care considerente procesul penal urmează a fi încetat.

Deși în apelul declarat au fost aduse suficiente argumente, care întemeiază încetarea procesului penal, instanța de apel s-a limitat doar cu liberarea inculpatului de răspunderea penală.

În motivarea soluției, instanța de apel a menționat, „33. Pentru motivele expuse supra, deși vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, este adevărată, instanța de apel va înceta procesul penal, cu liberarea inculpatului de pedeapsa penală”.

Cu toate acestea, dispozitivul hotărârii conține contradicții, deoarece s-a dispus casarea parțială în latura pedepsei penale a sentinței și a-l elibera pe Corneiciuc V. de pedeapsa stabilită.

În drept, recursul este bazat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 31, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Potrivit art. 389 alin.

(4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă **cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei** conform art. 107 din Codul penal. În corespundere cu art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza conform regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) a statuat în descriptiv sumar, neclar și divergent că: „...*potrivit art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal...*, în conformitate cu *art. 391 al. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală...*, conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia, potrivit art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În

acest caz, procedura continuă în mod obișnuit... , pentru motivele expuse supra se va înceta procesul penal, cu liberarea inculpatului de pedeapsa penală... , subsecvent, se va admite, din alte motive, apelul declarat, casa parțial sentința și emite o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță. Pe Corneiciuc V., recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, a-l elibera de pedeapsa stabilită în legătură cu aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”...”.

Totodată, în dispozitiv s-a contrazis, dispunând la fel de neclar că: „Pe Corneiciuc Vadim Sergiu, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, a-l elibera de pedeapsa stabilită în legătură cu aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, neindicând nici aliniatul și articolul respectiv din Legea menționată, dar nerespectând și prevederile imperative ale art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, că în cazul amnistiei, se adoptă o sentință de condamnare *cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei*.

Ori, conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată *în conformitate* cu prevederile prezentului cod, *exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale*. Potrivit art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate *numai cu condiția includerii lor* în prezentul cod.

Prin urmare, normele cu caracter procesual din respectiva Lege cu privire la amnistie, sunt aplicabile doar în măsura în care nu contravin Codului de procedură penală.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) CPP).

Ulterior însă, dat fiind că *procedura continuă în mod obișnuit* (art. 332 alin. (5) CPP), instanțele *de fond și de apel* (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 CPP), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea *sentinței* sau *deciziei, de condamnare*, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - *cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei* (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 CPP).

În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (*Sentința de încetare a procesului penal*), *nu prevede* că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta *o sentință de încetare* a procesului penal *în cazul aplicării actului amnistiei*, cât, de altfel, și a prescripției.

Ori, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după

faza ședinței preliminare (*art. 332 al. (5), 384 CPP*), doar în cadrul adoptării unei **sentințe** sau **deciziei** (*instanței de apel*) **de condamnare**, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului **în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală**, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP*);

b) potrivit fișei PIGD, urma să judece cauza completul format din judecătorii Boris Talpă – raportor, Igor Mînăscurtă și Alexandru Spoială, dar a judecat cauza și pronunțat decizia contestată judecătorii Mihail Diaconu – raportor, Dorin Dulghieru și Alexandru Spoială (*f.d. 159, 163-164, 165-175*).

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței, motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor Boris Talpă, ca raportor, și Igor Mînăscurtă,.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CtEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 31 Cod de procedură penală, a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Iurie Chifiac, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, în privința inculpatului Corneiciuc Vadim Sergiu și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 20 ianuarie 2023.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

